

POSTANOWIENIE

Dnia 31 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosław Sadowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Paweł Księżak

SSN Oktawian Nawrot

w sprawie z protestu wyborczego K. S.

przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i Prokuratora
Generalnego

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 31 lipca 2020 r.

pozostawić protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

K. S., na podstawie art. 321 § 1 w związku z art. 82 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2019 r., poz. 684 ze zm., dalej: k.wyb.) oraz w związku z art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego (Dz. U. poz. 979; dalej: u.wyb.2020), wniosła protest przeciwko wyborowi A. D. na Prezydenta Rzeczypospolitej, zarzucając naruszenie art. 6 ust. 2 u.wyb.2020 poprzez brak możliwości otrzymania zaświadczenia niezbędnego do zagłosowania w II turze wyborów w Urzędzie Gminy m. B. w dniu 29.06.2020 r., co doprowadziło

do pozbawienia jej czynnego prawa wyborczego, a ponadto miało wpływ na wynik wyborów na Prezydenta Rzeczypospolitej.

Wnosząca protest wskazała, że chciała zagłosować w II turze wyborów prezydenckich w M.. Na stronie ewybory.gov.pl widniała informacja, iż możliwe jest głosowanie osobiste z zaświadczeniem w M., jednak konsul w M., udzielił jej informacji, że na całym terenie W. możliwe jest tylko głosowanie korespondencyjne, nie udzielając wskazówek jak i gdzie będzie mogła zagłosować. Powyższe okoliczności wpłynęły w praktyce na brak możliwości zagłosowania przez wnoszącą protest w wyborach. Dezinformacja zarówno w Urzędzie Gminy w B., niedziałający po I turze wyborów system, brak rzetelnej informacji o możliwości głosowania w obwodach zagranicznych, odebrał jej możliwość zagłosowania mimo gotowości do pojechania zarówno po zaświadczenie, jak i do obwodu komisji wyborczej za granicą.

W związku z tym została naruszona zasada powszechności wyborów oraz prawo do głosowania. Nadto wnosząca protest podkreśliła, że z informacji podawanych przez media wynika, że problem związany z niemożliwością rejestracji na drugą turę wyborów prezydenckich przez wyborców przebywających za granicą nie miał charakteru jednostkowego, lecz występował na dużo szerszą skalę. Zważywszy na niewielką różnicę głosów pomiędzy kandydatami, należy uznać, że pozbawienie znacznej części obywateli polskich przebywających za granicą możliwości oddania głosu wpłynęło na wynik wyborów.

Jako dowód w sprawie, wnosząca protest wskazała nagranie rozmowy z Konsulatem RP w M. w dniu 8.06.2020 r (w posiadaniu Konsulatu).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 129 ust. 2 Konstytucji RP, wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej na zasadach określonych w ustawie, które zostały określone w przepisach ogólnych art. 82 i 83 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 684 ze zm., dalej „k.wyb.”) oraz w przepisach szczególnych art. 321-324 k.wyb i art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 2 czerwca 2020 r.

o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego (Dz. U. poz. 979, dalej „u.wyb. 2020”).

Zgodnie z art. 82 § 1 k.wyb., przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu: 1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub 2) naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Wymagania formalne protestu określono w art. 321 k.wyb. Zgodnie z art. 321 § 3 k.wyb. wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty.

Zasady wnioskowania o wydanie zaświadczenia o prawie do głosowania uregulowane zostały w przepisach art. 32 § 3 w zw. z art. 35 § 3 k.wyb. Według Kodeksu wyborczego, wyborca zmieniający miejsce pobytu przed dniem wyborów otrzymuje na wniosek zgłoszony pisemnie, telefaksem lub w formie elektronicznej, przed sporządzeniem spisu wyborców – na podstawie rejestru wyborców, a po sporządzeniu spisu wyborców – na podstawie spisu wyborców, zaświadczenie o prawie do głosowania w miejscu pobytu w dniu wyborów (art. 32 § 1 k.wyb.). Zaświadczenie to wydaje urząd gminy (art. 32 § 2 k.wyb.), jednak przepis art. 32 § 1 stosuje się odpowiednio do wyborców przebywających za granicą i posiadających ważne polskie paszporty, z tym, że zaświadczenie wydaje konsul, który sporządził spis wyborców (art. 35 § 3 k.wyb.). Wyborcy przebywający za granicą i posiadający ważne polskie paszporty wpisywani są do spisu wyborców sporządzanego przez właściwego terytorialnie konsula (art. 35 § 1 k.wyb.).

Wnosząca protest zaplanowała urlop z wyprzedzeniem i wiedziała, że w terminie ewentualnego ponownego głosowania będzie przebywała w W. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 8 czerwca 2020 r. w sprawie utworzenia obwodów głosowania w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 2020 roku dla obywateli polskich przebywających za

granicą (Dz. U. poz. 1014) utworzono 169 obwodów, w tym 3 w Republice W., z zastrzeżeniem że komisje obsługują wyłącznie głosowanie korespondencyjne.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 2 u.wyb.2020 zamiar głosowania korespondencyjnego za granicą wyborca zgłasza konsulowi do 15 dnia przed dniem wyborów. Wnosząca protest twierdzi, że osobiście kontaktowała się z konsulem w M., który udzielił jej informacji na temat przebiegu głosowania w Okręgu w M. Wnosząca protest twierdzi, że informacje otrzymane od konsula w M. nie były wystarczające, wprowadzały ją w błąd, a skutkiem czego nie brała ona udziału w wyborach. Zamiar głosowania w II turze wyborów wyborcy zgłaszali wyłącznie 29 czerwca 2020 r., o czym byli informowani wszelkimi możliwymi środkami masowego przekazu. Informacja ta była zamieszczona także na stronach internetowych konsulatów oraz Ministerstwa Spraw Zagranicznych, za pośrednictwem której wyborcy zgłaszali wolę głosowania poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Wnosząca protest mogła dokonać zgłoszenia z wykorzystaniem innej metody, np. faxem, e-lub mailem, z czego nie skorzystała.

Wnosząca protest nie przedstawiła żadnych dowodów potwierdzających podnoszone przez nią zarzuty naruszenia przez konsula lub Urząd Gminy w B. przepisów prawa wyborczego, na skutek czego została pozbawiona czynnego prawa wyborczego.

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy na podstawie art. 322 § 1 w zw. z art. 321 § 3 k.wyb. w zw. z art. 1 ust. 2 u.wyb.2020, orzekł jak w sentencji postanowienia.